

STRATEGIAETH IAITH GYMRAEG 2016- 2021 A RÔL PENCAMPWYR IAITH CYNGHORAU TREF A CHYMUNED

*WELSH LANGUAGE
STRATEGY 2016- 2021
AND ROLE OF WELSH LANGUAGE CHAMPIONS,
TOWN AND COMMUNITY COUNCILS*

Carol Wyn Owen

Rheolwr Polisi a Strategaeth/Policy and Strategy Manager

Y Weledigaeth Sirol /The County's Vision

- **Y STRATEGAETH** yn gosod y weledigaeth- cynyddu canran siaradwyr Cymraeg yn ôl i 60% erbyn 2021
- **CYNLLUNIAU GWEITHREDU 5 MLYNEDD** yn cynnwys nifer o dargedau (Addysg, Tai, Cynllunio, Datblygu Economaidd, Gwasanaeth Ieuenctid, Menter Iaith, Mudiad Meithrin, Coleg Menai, Prifysgol Bangor ayyb)
- Sawl corff a mudiad yn cyfrannu at wireddu'r targed uchod
- Ar ddiwedd oes y **STRATEGAETH**, bydd ei effaith yn cael ei fesur yn erbyn y targedau cytunedig
- ***THE STRATEGY** sets out the vision- increase percentage of Welsh speakers to 60% by 2021*
- ***5 YEAR ACTION PLANS** with a number of targets (Education, Housing, Planning, Eco Development, Youth Service, Menter Iaith, Mudiad Meithrin, Coleg Menai, Bangor University etc)*
- *A number of bodies and organisations contribute towards achieving the above target*
- *At the end of the **STRATEGY'S** lifespan, its effect will be measured against set targets*

Y Cyngor Sir/The County Council

- Nod y Cyngor Sir ydy i gynyddu'r defnydd o'r Gymraeg o fewn y weinyddiaeth fewnol
- Rhaglen dreigl o weithio'n fwriadus efo un gwasanaeth ar y tro trwy gynnig cefnogaeth ymarferol
- Adnabod pencampwyr iaith
- Hybu sgiliau dwyieithog, gwella gofal cwsmer a chydymffurfio gyda'r Safonau iaith Gymraeg
- County Council's aim is to increase the use of the Welsh Language within its administration
- Rolling programme of working purposefully with one service at a time by providing practical support
- Identify Welsh Language champions
- Promote bilingual skills, improve customer care and comply with Welsh Language Standards

Cyfraniad Cynghorau Tref a Chymuned i'r Strategaeth Iaith/Contribution of Town and Community Councils to the Welsh Language Strategy

- Un targed ar gyfer y 40 Cyngor Tref a Chymuned sef:
- **ADNABOD PENCAMPWR IAITH AR GYFER POB CYNGOR**
- Un targed ar gyfer y 40 Town and Community Council, namely:
 - **IDENTIFY A WELSH LANGUAGE CHAMPION FOR EVERY COUNCIL**

Rôl pencampwr iaith Gymraeg/Role of Welsh language champion - 1

- **Cymhathu'r di-Gymraeg i'r cyfarfodydd:**
- Lle mae'r cyngor yn cynnwys aelodau sy'n ddysgwyr, arfer da fyddai annog siaradwyr Cymraeg i ddefnyddio Cymraeg clir ac i'r Cadeirydd grynhoi'r drafodaeth yn ddwyieithog
- **Integrating non-Welsh speakers into meetings:**
- Where councils include members who are Welsh learners, good practice would include persuading Welsh speakers to use clear Welsh and for the Chair to summarise the discussion bilingually

Rôl pencampwr iaith Gymraeg/Role of Welsh language champion - 2

- **Mynegi barn ar geisiadau cynllunio o safbwynt y Gymraeg:**
- Er enghraifft, os oes cais yn ymwneud â chreu neu ddatblygu busnes, awgrymu y dylid gofyn i'r ymgeiswyr ystyried gosod arwyddion dwyieithog a gwneud y gwaith marchnata'n ddwyieithog
- **Comment on planning applications in terms of the Welsh Language:**
- For example, if an application is received to create or develop a business, suggest asking applicants to consider using bilingual signage and to market the development bilingually

Rôl pencampwr iaith Gymraeg/Role of Welsh language champion -3

- **Cynyddu proffil y Gymraeg o fewn yr ardal, e.e. arwyddion siopau, enwau datblygiadau:**
- Er enghraifft, cadw golwg allan am unrhyw bosteri neu daflenni uniaith Saesneg sy'n hyrwyddo digwyddiadau yn y gymuned ac annog y trefnwyr i gynhyrchu'r dogfennau'n ddwyieithog
- Mae cefnogaeth ymarferol ar gael i chi gyda'r uchod gan Menter Iaith Môn
- Increasing the profile of the Welsh language in the area, e.g. signage on shops, names on developments:
- For example, keeping a look out for any posters or leaflets in English only which promote community events and persuade organisers to produce bilingual documents
- Practical support is available via Menter Iaith Môn

Y model yn lleol/The local model

- Amrywiaeth ym mhroffil ieithyddol y 40 Cyngor Tref a Chymuned
- Anodd gosod rolau a chyfrifoldeb rhy ffurfiol nac unffurf
- Adnabod cyfleoedd i brif-lifo'r Gymraeg fel rhan o fywyd dydd-i-ddydd
- Dim i fod yn feichus o ran amser nac adnoddau
- Variation in the language profile of the 40 Town and Community Councils
- Difficulty in setting formal or uniform roles and responsibilities
- Identify ways to mainstream the Welsh Language as part of day to day life
- Not supposed to be onerous in terms of time or resources

Unrhyw gwestiynau?

Any Questions?

www.ynysmon.gov.uk
www.anglesey.gov.uk

